

Sygnatura akt II AKa 198/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2019 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący SSA Bogusław Tocicki

Sędziowie: SSA Piotr Kaczmarek

SSO del. do SA Agnieszka Połyniak (spr)

Protokolant: Anna Turek

przy udziale prokuratora Prokuratury (...) Wiesława Bilskiego

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2019 r.

sprawy D. K.

oskarżonego z art. 294 § 1 kk w związku z art. 284 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 2 kwietnia 2019 r. sygn. akt III K 423/18

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. wydatkami poniesionymi w postępowaniu odwoławczym obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 2 kwietnia 2019r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu, w sprawie o sygn. akt III K 423/18, uniewinnił D. K. od zarzutu popełnienia czynu z art. 294§1 k.k. w zw. z art. 284§2 k.k. polegającego na tym, że:

w okresie od 16 czerwca 2017 roku do 19 listopada 2018 roku we W. przywłaszczył mienie znacznej wartości, w postaci 4 samochodów osobowych marki B. o łącznej wartości 546.000 złotych, powierzonych mu do użytkowania na podstawie umów leasingu, zawartych przez niego w imieniu firmy (...) z/s we W. z (...) Sp. z o.o. z/s w W. w ten sposób, że pomimo wypowiedzenia przez leasingodawcę umów leasingu z powodu zaległości w płatności rat leasingowych i wielokrotnych wezwań nie dokonał zwrotu pojazdów, w tym:

- samochodu osobowego marki B. (...) numer (...), nr rej (...) -stanowiącego przedmiot umowy leasingu numer (...), z dnia 27 września 2016 roku

- samochodu osobowego marki B. (...)numer (...), nr rej (...) - stanowiącego przedmiot umowy leasingu numer (...), z dnia 27 września 2016

- samochodu osobowego marki B. (...) numer (...), nr rej (...), stanowiącego przedmiot umowy leasingu numer (...), z dnia 15 listopada 2016 roku

- samochodu osobowego marki B. (...), numer (...), nr rej (...), stanowiącego przedmiot umowy leasingu numer (...), z dnia 14 listopada 2016 roku.

Z rozstrzygnięciem tym nie pogodził się Prokurator Prokuratury (...) we W., zarzucając na podstawie art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k.:

- naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 193 § 1 k.p.k. i art. 202 § 1 k.p.k. przez odstąpienie od uzyskania opinii dwóch biegłych lekarzy psychiatrów odnośnie stanu zdrowia psychicznego oskarżonego, pomimo ujawnienia się na rozprawie w dniu 2 kwietnia 2019 r. uzasadnionych wątpliwości co do jego poczytalności;

- błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na treść orzeczenia, a polegający na przyjęciu, że D. K. nie miał zamiaru przywłaszczenia pojazdów, co doprowadziło do jego uniewinnienia, podczas gdy z całości materiału dowodowego wynika, że D. K., wiedząc o konieczności zwrotu samochodów leasingodawcy, nie zwrócił ich, mając zamiar ich przywłaszczenia.

Podnosząc powyższe zarzuty, apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W odpowiedzi na apelację obrońca oskarżonego wniósł o nieuwzględnienie apelacji i utrzymanie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu w mocy, wskazując, iż na etapie postępowania sądowego oskarżyciel publiczny nie dostrzegł potrzeby przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego (biegłych) sądowych lekarzy psychiatrów, wręcz przeciwnie sprzeciwił się takiemu wnioskowi obrony. Podnoszenie obecnie tego zarzutu rodzi uzasadnioną dezaprobatę. Nadto wobec braku materiału dowodowego, wskazującego, że doszło do realizacji ustawowych znamion czynu zabronionego określonego w art. 294§1 k.k. w zw. z art. 284§2 k.k., brak konieczności przeprowadzenia takiego dowodu.

Obronca oskarżonego wskazał także, że zarzut błędu w ustaleniach faktycznych stanowi niedozwoloną polemikę z prawidłowo poczynionymi przez Sąd I instancji ustaleniami faktycznymi, wskazując nadto, że brak jest możliwości przypisania oskarżonemu działania z zamiarem bezpośrednim, zaś treść łączących strony umowy leasingu postanowień i brak jednorazowy odebrania korespondencji świadczy o świadomości oskarżonego, że pokrzywdzony skorzystał z przysługujących mu uprawnień.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że sąd meriti prawidłowo – co do zasady -ustalił stan faktyczny i ten następnie poddał ocenie pod kątem tego, czy na podstawie ujawnionych okoliczności można w sposób niebudzący wątpliwości (zatem kategoriyczny) stwierdzić, że D. K., w związku z wysłanym do niego żądaniem ze strony leasingodawcy wydania do 16 czerwca 2017r. użytkowanych przez niego 4 samochodów marki B. (...), nie wydając tych pojazdów, nadal je użytkując, zrealizował ustawowe znamiona występku z art. 284§2 k.k. Wyprowadzona przez sąd a quo teza, iż takiego wniosku w sposób pewny wyprowadzić nie można, sąd ad quem w pełni akceptuje. Przedstawioną w uzasadnieniu argumentację (k. 481v – 483) w tym zakresie uznaje za własną. Tym samym powielanie jej byłoby zbędne, wystarczające jest bowiem odesłanie do pisemnych motywów wyroku.

Odnosi się zatem Sąd Apelacyjny jedynie do zarzutów apelacji prokuratora.

Rację ma obrońca, że formułowanie zarzutu obrazy art. 193§1 k.p.k. i art. 202§1 k.p.k. w apelacji, w sytuacji, kiedy na rozprawie 2.04.2019r. oskarżyciel publiczny sprzeciwił się wnioskowi dowodowemu obrońcy, formułowanemu na piśmie (k. 466) i ponowionemu na tej rozprawie (k. 472v), co najmniej zaskakuje. Okoliczności w jakich został ten wniosek złożony do momentu wydania wyroku uniewinniającego i wniesienia apelacji, nie zmieniły się. Przedstawione

w uzasadnieniu apelacji argumenty, które miałyby uzasadniać zarzut (k. 494 – 495) nie tylko nie przekonują, ale – w ocenie sądu odwoławczego - świadczą o tym, że podniesiony został dlatego, że skarżący nie jest przekonany o słuszności zasadniczego zarzutu – błędnych ustaleń faktycznych odnośnie braku zamiaru przywłaszczenia pojazdów przez oskarżonego.

Prawdą jest, że w umowie leasingowej (a właściwie w Ogólnych warunkach umowy leasingu) zawarte zostały postanowienia, które na leasingobiorcę – D. K. nakładały szereg obowiązków, w tym – prócz regularnego uiszczania należnych rat – niezwłocznego zawiadamiania finansującego o każdorazowej zmianie siedziby i adresu dla doręczeń (ust. 9.2 Owu, k. 19), zaś leasingodawcy – pokrzywdzonemu przyznawały prawo wypowiedzenia umowy także m.in. z tego powodu.

Niemniej są to uprawnienia, z których strona umowy może, choć nie musi skorzystać. Tym samym z faktu zaakceptowania, przy podpisaniu umowy, jej szczegółowych warunków, nie wynika jeszcze, że zachowanie sprzeczne z tymi postanowieniami będzie równoznaczne z tym, że druga strona z prawa do wypowiedzenia umowy, ze skutkiem natychmiastowym, skorzysta i będzie żądała zwrotu przedmiotu leasingu. Nie do zaakceptowania jest wyprowadzenie jakichkolwiek niekorzystnych dla oskarżonego wniosków, jedynie na tej podstawie, że po tym, kiedy z końcem kwietnia 2017r. zaprzestał dokonywania wpłat rat leasingu, miał świadomość, że ma zwrócić do określonego dnia użytkowane samochody, a po 16.06.2017r. zatrzymując je, jednocześnie zrealizował przestępny zamiar spenalizowanym w art. 284§2 kk., czyli zamierzał powiększyć swój majątek kosztem majątku pokrzywdzonego (rem sibi habendi). Oskarżony, by można było taki zamiar mu przypisać, nie musi się przyznawać, ale to ujawnione w sprawie okoliczności towarzyszące zatrzymaniu rzeczy, którą użytkuje wbrew woli uprawnionego, winny prowadzić do wniosku, że z takim zamiarem bezpośrednio działał.

Prokurator, formułując najpierw zarzut aktu oskarżenia, następnie w apelacji, wywodzi ocenę przestępnego charakteru działania oskarżonego, opierając się na stwierdzeniu, że skoro zaprzestał płacenia rat i nie odebrał korespondencji, w wyniku czego nie zwrócił w wyznaczonym terminie pojazdów, to świadczy to o ich przywłaszczeniu. Taka ocena oparta jedynie na części dowodów wykracza poza ramy swobodnej oceny dowodów. Pominął skarżący bowiem to, że zabezpieczeniem umowy leasingu (každorazowo) był weksel in blanco i z tego zabezpieczenia, po zaprzestaniu spłacania rat leasingu (...) (...) skorzystał, o czym D. K. został poinformowany i to skutecznie. Nadto w czasie, kiedy z samochodów tych nadal korzystał, co jest okolicznością wręcz bezsporną, 3 z nich uległy uszkodzeniu i wymagały naprawy. Potwierdził to m.in. P. G. (k. 471v i 472). Jest to o tyle istotne, że pojazdy te były ubezpieczone, a jako podmiot uprawniony do skorzystania z polisy ubezpieczeniowej w dokumentach oraz w zgłoszeniach, których – co istotne dokonywał każdorazowo D. K. – wymieniony był leasingodawca, tj. Millennium (...) Sp. zo.o w W. (k. 205, 300).

Zwrócić uwagę należy zatem na tę okoliczność, że szkody związane z samochodem marki B. (...) zgłaszane były we wrześniu 2017r. i na tej podstawie pokrzywdzony uzyskiwał ustalone przez ubezpieczyciela środki (raz 913,66 zł, drugim razem 4.665,57 zł). Nie sposób uznać, że takie zachowanie D. K., który po zaistnieniu szkody, zgłosił ją u ubezpieczyciela w taki sposób, że informacje i – co istotne – pieniądze trafiły do leasingodawcy, świadczy o tym, że dokonał przywłaszczenia w/wym. aut. Istotne jest jeszcze i to, że mimo otrzymania sygnałów, że oskarżony nadal użytkuje samochody (po tym, kiedy zażądano listownie ich zwrotu, a korespondencja niepodjęta wróciła do nadawcy), nikt ze strony pokrzywdzonej nie podjął żadnych kroków, by, czy to złożyć zawiadomienie o przestępstwie (nastąpiło to dopiero 25.05.2018r. - k.4), czy też ze swej strony podjąć próby odebrania pojazdów. Jak wynika z zeznań P. G. to „oskarżony skontaktował się z nim telefonicznie, po interwencji policji, mówił, że chce dobrowolnie oddać pojazdy” (k. 471v). Co logicznie łączy się z wyjaśnieniami oskarżonego, w których stwierdził, że dopiero po zatrzymaniu samochodu B. w październiku 2018r., kiedy to sam wezwał policję, dowiedział się, że ma oddać samochód i to wtedy w tej sprawie kontaktował się (...) (...) (k. 449).

Zauważyć trzeba i to, że P. G. zawiadomienie o przestępstwie złożył 25.05.2018r., zaś policja pierwszy samochody zabezpieczyła po kontakcie z oskarżonym, co miało miejsce 28.10.2018r. ((...), k. 128), następny w dniu 30.10.2018r.

((...) – k. 175) i dwa kolejne we wskazanym warsztacie samochodowym oraz na parkingu przy restauracji (...) ((...) i (...) – k. 181).

Powyższe, czego nie dostrzegł apelujący, w żadnym razie nie daje podstaw ku temu, by móc skutecznie zakwestionować wyjaśnienia D. K., że choć zdawał sobie sprawę z tego, że zaprzestał płacenia rat leasingowych za użytkowane samochody, to nie wiedział, że (...) Sp. z o.o. wypowiedziało mu umowy i zażądało wydania pojazdów, „żył w świadomości, że raty te kiedyś zapłaci” (k. 247), tym bardziej, że w 2018r. otrzymywał dalszą korespondencję z (...) (...), m.in. pismo dot. wezwania do zapłaty za weksle (k. 448v).

Rację ma obrońca i w tym zakresie, w jakim wskazuje, że dla przypisania sprawcy odpowiedzialności konieczne jest ustalenie, że działał z bezpośrednim zamiarem przywłaszczenia sobie danej rzeczy, tj. pojazdów.

Samo ustalenie w jakim terminie oskarżony obowiązany był, zgodnie z umową, a następnie żądaniem zawartym w liście, którego nie odebrał, dokonać zwrotu samochodów i do jakiej daty tego nie uczynił, nie wystarcza do ustalenia, iż zamiarem oskarżonego było przywłaszczenie pojazdu. Do takiego zaś wniosku prowadziłoby proste odwołanie się do tez orzeczeń zacytowanych w uzasadnieniu apelacji (k.493). Ustalenie takie, przy braku niezbędnej oceny całości istotnych okoliczności zdarzenia (które m.in. wskazał powyżej sąd odwoławczy), stanowiłoby niedopuszczalne domniemanie naruszające granice oceny określone przepisem art. 7 k.p.k.

Z tych też powodów apelacja oskarżyciela publicznego nie zasługiwała na uwzględnienie, a zaskarżony wyrok jako słuszny, utrzymany został w mocy.

Z uwagi na wynik postępowania odwoławczego oraz brzmienie art. 636§1 k.p.k. orzeczono o kosztach sądowych związanych z tym postępowaniem, tj. wydatkami obciążony został Skarb Państwa.

<i>Agnieszka Połyniak</i>	<i>Bogusław Tocicki</i>	<i>Piotr Kaczmarek</i>
----------------------------------	--------------------------------	-------------------------------